

Лекція 2: СОЦІАЛЬНО- ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ

План

1. Основні поняття.
2. Нормативна база супроводу інклюзивного навчання.
3. Напрями роботи соціального педагога з дітьми з ООП у ЗЗСО.

Як почувають себе діти з особливими освітніми потребами у звичайній школі?

Соціальний супровід дітей з особливими освітніми потребами –

це система передавання соціального досвіду з урахуванням особливостей і потреб різних категорій дітей із порушенням розвитку за активної їх участі й забезпечення адекватних умов, у результаті чого діти залучаються до роботи в усіх соціальних системах, структурах, беруть активну участь в основних сферах життя і діяльності суспільства, готуються до повноцінного дорослого життя, самореалізації та розкриття себе як особистості.

Робота соціального педагога з дітьми з ООП — це створення таких соціально-педагогічних умов, які сприятимуть керуванню собою, досягненню індивідом своїх цілей, реалізації різних типів поведінки, гнучкій адаптації через створення атмосфери безпеки, коли немає зовнішнього оцінювання.

Нормативно-правова база

- **методичний лист** від 26.07.12 № 1/9-529 «Психологічний і соціальний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного навчання»
- **методичний лист** від 02.01.13 № 1/9-1 «Про визначення завдань працівників психологічної служби щодо запровадження інклюзивного навчання»

Нормативні документи, в яких розповідається про індивідуальну програму розвитку

Постанова Кабінету Міністрів України від 15 серпня 2011 року № 872 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання в загальноосвітніх навчальних закладах».

Лист Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 18.5.2012 р. № 1/9-384 «Про організацію інклюзивного навчання в загальноосвітніх навчальних закладах»

Діти з особливими потребами: типологія

Соціальний педагог допомагає дитині з ООП:

- визначити власну позицію,
- сформувати незалежність від зовнішнього впливу,
- навчити спиратися на себе,
- у самоактуалізації, в подоланні перешкод.

РЕЗУЛЬТАТ

Дитина з особливими потребами, що адекватно оцінює своє становище й усвідомлює себе, досягає душевного й психічного здоров'я, стає соціально повноцінною особистістю: **формування позитивної «Я-концепції», соціальне самоствердження, повноцінна участь у життєдіяльності суспільства.**

Напрями соціально-педагогічної підтримки дітей з ООП у закладі загальної середньої освіти:

1. Соціальна паспортизація учнів, тобто своєчасне виявлення вищезазначеної категорії дітей, фіксація їх анкетних даних.
2. Відвідування цих дітей удома і складання акту обстеження житлово-побутових та моральних умов проживання в сім'ї.
3. Проведення соціально-педагогічних досліджень особливостей психофізичного розвитку та соціалізації.
4. Виявлення та розвиток творчих обдарувань, схильностей. Організація дозвілля, зайнятості в гуртках, клубах, секціях тощо
5. Виховання в соціумі гуманного ставлення до дітей з обмеженою дієздатністю.
6. Проведення просвітницької роботи з батьками цих дітей, педагогів, вихователів.
7. Здійснення матеріальної допомоги сім'ям, в яких проживають діти, що мають обмежені можливості. Пошуки спонсорів для здійснення соціального захисту цієї категорії дітей.

Безпосередня робота з конкретною сім'єю

Соціальний педагог, відвідуючи сім'ю:

- зауважує зовнішній стан і оточення будинку, під'їзду, квартири;
- прагне побачитися не тільки з матір'ю, але й з батьком, іншими дітьми й дорослими членами сім'ї;
- проводить інтерв'ю з батьками про потреби, проблеми й ресурси;
- цікавиться позашкільними заняттями дитини;
- відповідає на запитання батьків;
- спостерігає за тим, як у сім'ї поводяться з дитиною, навчають і розвивають її;
- демонструє стратегії поведінки, навчання, вирішення проблем.

Умови забезпечення корекційної спрямованості навчання дитини з ООП:

- педагогічний процес має переважно спрямовуватися на формування у дітей вищих психічних функцій із забезпеченням їхньої усвідомленості та довільності.
- корекційний ефект роботи з дітьми, які мають особливі потреби, зумовлений забезпеченням активізації та формування їх продуктивного мислення, що підвищує свідомість засвоєння знань і вмінь, мотивацію пізнавальної діяльності;
- необхідне спеціальне педагогічне керівництво пізнавальною діяльністю цих дітей з урахуванням відповідних корекцій-них прийомів при орієнтації на послідовний розвиток інтелектуальної самостійності учнів.

Соціальний педагог:

- організовує консультації з представниками інших служб, якщо це необхідно йому для кращого розуміння й вирішення проблем або якщо це може допомогти сім'ї;
- пропонує батькам заповнити схеми й анкети, а потім порівнює їх результати, зі своїми спостереженнями.

Результати діагностичної діяльності соціальний педагог оформлює в картку.

Для складання таких карток-характеристик соціальний педагог може використовувати широкий спектр діагностичних методик: *соціально-психологічних, психологічних, соціологічних, педагогічних, медичних.*

При складанні індивідуальної навчальної програми педагоги в першу чергу аналізують відповідність вимог навчальної програми та методів, що використовуються на уроці, до наявних і потенційних можливостей дитини з особливими освітніми потребами.

Індивідуальний навчальний план визначає перелік навчальних предметів, послідовність їх вивчення, кількість годин, що відводяться на вивчення кожного предмета за роками навчання, та тижневу кількість годин. У плані враховуються додаткові години на індивідуальні і групові заняття, курси за вибором, факультативи тощо.

КОМПОНЕНТИ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ РОЗВИТКУ

Індивідуальна програма розвитку містить такі складові:

інформацію
загального
характеру про
дитину

наявний рівень
знань і вмінь
дитини

цілі й завдання
(навчальні та
цілі розвитку)

перелік
спеціальних і
додаткових
послуг

адаптація та
модифікації

строк дії
індивідуальної
програми
розвитку

інформацію про
прогрес дитини

У програмі треба зазначити, що турбує батьків. Треба навести інформацію про вплив особливостей розвитку дитини на її здатність до успішного опанування знань у звичайній групі. Усі ці відомості повинні бути максимально точними, оскільки вони є підґрунтям для подальшої розробки завдань.

Адаптація – це зміни в навчальному процесі, які здійснюються з урахуванням індивідуальних особливостей дитини і можуть стосуватися способу сприйняття навчального матеріалу (візуально, аудіально), його опрацювання та способу представлення (оцінка результатів).

Адаптація не стосується змін у змісті навчального матеріалу.

Модифікації передбачають зміни змісту або концептуальної складності навчального завдання.

Наприклад, скорочення змісту навчального матеріалу; модифікація навчального плану або цілей і завдань, прийнятних для конкретної дитини, визначення змісту, який необхідно засвоїти.

Педагоги та фахівці співпрацюють над інтегруванням додаткових послуг у навчальний процес.

Іноді дитина потребує більш інтенсивних або особливих послуг, які можуть надаватись лише у відповідному середовищі. У цьому випадку доцільно домовитися з відповідним закладом, який може надавати такі послуги.

Висновок

